

Kako otroku dati vse, a ne preveč

Bodimo realni, odgovor je: »Ne gre.« Tokratna izdaja revije in temu primerno naslov članka sta praznično idealizirana, vse diši po decembru in obdarovanju in prav je tako. Kljub prednovoletnemu času, ko razvajamo druge in se pustimo razvajati, si vseeno ne dovolimo, da nas vzdušje čisto odnese in začnemo pretiravati. Ne zaradi vzdušja in dobrega počutja nas, ki izbiramo darila, pač pa za dobro naših otrok. Želim si in upam, da je staršev, ki si zastavljajo takšno vprašanje, malo. Če pa se najdete med njimi, premislite o svojih dejanjih in o tem, če vam morda pretirano obdarovanje predstavlja statusni simbol. V preteklosti je bilo prejeti darilo privilegij za nek vložen trud in ne samoumevna pravica. Danes ob praznovanju rojstnega dne ali novoletnih praznikov darila pričakujemo in zlasti pri otrocih opažamo, da so v primeru neobdarovanja razočarani.

Kako otroku dati vse, ...

Starši, ki želijo otroku dati vse, si kopljejo velikansko jamo težav. Nekateri enačijo »dati in omogoči otroku vse, kar si zaželi« z lastno uspešnostjo izkazovanja ljubezni in dobrega, skrbnega starševstva. Pogosto pa se za tem skriva nemoč starša reči »ne« in se ob tem ne počutijo grozno. Namesto spoprijemanja z otrokovim negodovanjem ob prepovedi se takšnim konfliktom rajši vnaprej

izognejo. Zakaj otroku ni dobro dati vsega? Mogoče bo v življenju imel možnost dobiti veliko, zagotovo pa ne vsega. Ob prvi izkušnji neuspeha, ne-pridobitve zelenega, bo otrok, ki so mu dotlej v vsem ugodili, zašel v krizo in ker bo brez izkušenj, kako ravnati in se odzivati, ko nečesa ne dobimo, s čimer bo njegova samopodoba močno prizadeta, doživel hud duševni zlom. Ste morda vi v svojem otroštvu dobili vse, kar ste si želeli? Dobite danes vse? Pomembno je, da prepoznamo, kaj otrok

v nekem razvojnem obdobju potrebuje, ter mu to nudimo. Otroci potrebujejo predvsem naš čas (pa še tega ne vsega), oseben in pristen stik, navezo, trajen odnos, občutek varnosti, pripadnosti in sprejetosti, tudi če so lumpiji. Za to ne potrebujemo velikih darilnih škotel. Na žalost pa smo vsi žrtve potrošniške družbe, ki nam vsiljuje prepričanje, da so za občutek zadovoljstva in sreče nujno prisotne materialne dobrine. V nakupovalni mrzlici in poplavi podobnih si igrač postanemo neosebni in materialistični kupci za pridobitev naklonjenosti oseb, ki jih imamo radi.

... a ne preveč?

Kdaj je daril preveč? Vedno, kadar jih otroci izsilijo. Če otroku kupimo darilo, da se izognemo sramu ob izbruhu trme na javnem mestu, smo kupili darilo, ki gre v košaro »preveč«. Tudi kadar kupimo otroku darilo za nagrado, ker je storil nekaj, kar je za njegovo starost samoumevno, bi moralo romati v košaro »preveč«. Če otroka podkupujemo z nagradami, mu sporočamo, da mu ne zaupamo povsem in ne verjamemo vanj, da je sposoben nekaj storiti povsem samostojno. To pa zagotovo ne gradi pozitivne samopodobe, prej odvisnost od odraslega. Darilo za nagrado je primerno, če se otrok trudi dlje časa za nek svoj cilj, ki mu ga uspe doseči. Darilo je takrat praznovanje uspeha.

Koliko daril naj letos dobi vaš otrok?

Med televizijskimi oglasi sem zasledila, da ne obstajajo le trije Dobri možje, pač pa štirje – tega zadnjega si je seveda izmislil slovenski proizvajalec, ki računa na še kakšnega kupca več. Olajšajmo otrokom zmedo in nekaterim tudi strah ob prisotnosti toliko različnih likov. Z družinskimi člani, babicami, dedki, tetami in strici se dogovorimo, kateri lik bo otroka obiskal, kdaj in kako. Predvsem pa naj pred količino daril prednjačita uporabnost in kakovost le-teh. Včasih je tudi bolje, da otrok dobi eno »večje in boljše« darilo, namesto deseterice manjših drobnarij, na katerih se bo večino časa nabiral prah ali pa se bodo takoj zlomila.

Kakšno je primerno darilo za vašega otroka?

Otrokovih želja ne gre povsem zanemariti. Seveda jim prisluhnemo in presodimo njihova pričakovanja, izzive, ki jih darilo ponuja otroku, koliko bo spodbujalo

otrokovo raziskovanje, ustvarjalnost, domišljijo, kakšna sta njegova uporabna vrednost, namen, kaj želimo z darilom sporočiti ali doseči pri otroku in kaj bo otrok z darilom pridobil.

»Če otroku ne zavijem igrače, ne bo razumel, da je prejel darilo.«

Vprašajte se, kaj imate raje oz. kaj vam več pomeni: da je vaš mož za vikend prost, si vzame čas za vas in z njim preživite sproščen večer ali da je za vikende odsoten in se vam oddolži z unikatnim prstanom. Z materialnimi dobrinami lahko tudi pri otroku kupujemo njegovo ljubezen, ker imamo občutek krivde, da mu nudimo premalo pozornosti. Včasih je vzeti si čas, se uvesti z otrokom na tla in se igrati, kar si otrok sam izbere in tako kot si otrok sam zamisli, najlepše darilo, ki ga otroku lahko podarimo. Tega sicer ne more pokazati obiskom, kot lahko to stori z novo igračo. Prav tako bo težje ubesediti veselje in srečo ob tem, da z njim preživite svoj čas, kot navdušenje nad igračo, a vaš čas je investicija – ne le v trenutno zadovoljstvo, pač pa tudi v kakovost vašega odnosa z otrokom.

Otrok dobiva darila. Pa razume dogodek obdarovanja?

Otrok dobiva darila ob različnih priložnostih. Nekatere so povezane s tradicijo in kulturo, v kateri živimo, kot npr. rojstni dan, krst, prihod Dobrih mož. Vemo pa, da otroci dobijo darila tudi ob neprimernih priložnostih. Naj darilo in dogodek obdarovanja ohranita posebno mesto v družinskem dogajanju, naj vas ne premami, da z darili manipulativno vzgajate, da darila postanejo nagrade ali sredstvo, da se izognete konfliktnim situacijam. Otrokom najlažje predstavimo namen obdarovanja s svojim zgledom, kasneje se o družinski filozofiji obdarovanja tudi pogovarjamo. Naj otroci vedo, zakaj se obdarujemo, zakaj so dobili darilo in ne pozabite, da izrečene besede ob obdarovanju pričarajo še posebno noto in težo. Zato je najboljšo darilo osebno darilo. Kadar podarimo darilo, ki temelji na tem, kakšna oseba je, in ne le, kaj si ta želi, pokažemo, da osebo poznamo, jo spoštujemo, sprejemamo takšno, kot je, in to je tisto, kar se prejemnika darila najbolj dotakne in po tem si darilo zapomnimo.

Kriza in obdarovanje

Darila ni potrebno nujno kupiti in zato tudi v času ekonomske krize, v kateri se

nahajamo, lahko ohranimo tradicijo obdarovanja. Darilo domače izdelave je unikatno in je zato še bolj osebno. Potrebno je le nekaj domišljije in ustvarjalnosti, npr. doma izdelamo okrasko za na smrekico, domače piškote, sešijemo šal ali odejico za na kavč, podarimo staro fotografijo, ki spomni na »tiste dobre čase« ... Prav v času družbenih kriz z ohranjanjem drobnih pozornosti pomagamo tistim, ki se jih je kriza najbolj dotaknila, da ohranjajo smisel življenja, prebijejo samoto, se počutijo nepozabljeni ...

Skupaj z otrokom se lahko odločite tudi za družbeno odgovorno darilce, s katerim kupite že vnaprej predlagano družbeno koristno dejanje, ali še bolje, denar, ki bi ga namenili darilom, kar sami porabite za lastno humanitarno gesto. Nekaj idej za to: nekoga, ki si tega ne more privoščiti, povabite na izlet, mu podarite tečaj, letno naročnino na revijo ali članarino za knjižnico, nahranite potepuškega psa ali mačka ...

Nasvet o tem, da se z okrasitvijo doma, izdelavo voščilnic in daril, s peko piškotov in družabnimi večeri na praznike pripravljamo skupaj, je zagotovo že izpet. V duhu že napisanega otroku lahko podarite »vaše kupone«, ki jih lahko »unovči« po želji. Gre za

nematerialno darilo, za katerega ne potrebujete drugega kot čas: kupon za nočno kepanje, kupon za spanje v spalkah na plaži, kupon za nočni sprehod s svetilkami, kupon za »eno dopoldne v očkovi službi«, kupon za kino in kokice, kupon za »McDonald's« (če seveda ni to tedenska praksa), kupon za sobotno poležavanje na kavču pred televizorjem, kupon za ... Vi poznate svojega otroka in najboljše veste, ob kateri priložnosti se mu poleg igrač še zasvetijo oči. Naj vam za konec povem še našo družinsko izkušnjo glede obdarovanja. Ker je bil starejši sin v decembrskem obdobju strašansko uporniški, večino časa smo nanj samo kričali, »ne« in »ne« ni nič zalegel, sem uporabila še zadnje orožje in mu rekla, da ga Dedek Mraz opazuje in da za tako porednega fanta zagotovo ne bo prinesel darila. Seveda to ni nič zaleгло, zato sem morala grožnjo izpolniti, misleč, da se ga bo to le dotaknilo. Pod smrekico sem postavila le pismo Dedka Mraza, v katerem je razložil, zakaj mu letos ni namenil darila. Da takšna kazen ni bila vzgojna, sem ugotovila takoj ob njegovem komentarju prebranega pisma. Odgovoril je namreč, da je zelo vesel, da mu je vsaj pisal, saj niti tega ni pričakoval.

Alenka Žavbi, mag. soc. ped.

TOP 3 – ali tri najdragocenejša darila, ki si jih želi vsak otrok

Barbika, kolo, računalnik, Bakugan, lego kocke ... Seznama otroških želja nikoli ne bomo mogli skrčiti na tri najbolj zaželena darila. A če ne mislimo samo na kratkoročne želje, temveč na tiste, ki so hkrati odraz otrokovih potreb, je dobro poznati prioritete. Česa si vsak otrok v resnici najbolj želi, pa vam tega ne bo znal naravnost povedati, vsaj dokler ne odraste?

1. Poskrbite zase (in za vaš partnerski odnos)

Čeprav to ni vedno razvidno iz njegovega vedenja, je najgloblja želja vsakega otroka, da bi osrečil svoja starša. Če mu ne uspe, se bo počutil krivega, kajti ne zaveda se, da si je naložil preveliko (in nemogoče) breme, ki mu nihče ne more biti kos.

Zato mu pomagajte in ga razbremenite! Osrečite sebe in negujte svoj zakon – kajti za razliko od otroka vi to zmorete. Starši samohranilci naj si pomagajo s prijatelji oz. drugo odraslo družbo.

Cena: morda se boste morali prvič v življenju vprašati, kaj so vaše dejanske potrebe, razmisliti, kako jih boste zadovoljili, ter prevzeti polno odgovornost za svoje življenje.

Dodana vrednost: ko imate sebe, imate vse, predvsem pa dovolj energije za reševanje težav.

2. Sprejmite otroka takšnega, kakršen je

S tem ne mislim, da vam mora biti všeč vsako njegovo vedenje. Sprejemanje pomeni, da otroka spoštujete kot

edinstveno osebo s svojim načinom razmišljanja, čustvovanja in doživljanja sveta. Vaš otrok se najverjetneje razlikuje od otroka iz vaših sanj, a ta pred vami je resničen in za razvoj svojega občutka vrednosti potrebuje, da mu dovolite biti takšen, kot je.

In narobe – tudi vi bodite z otrokom takšni, kakršni ste (in ne takšni, kot mislite, da bi morali delovati kot starš). Dovolite si spoznati, kako je, če vas nekdo brezpogojno sprejema (kar otroci, vsaj do 10. leta, dejansko tudi počnejo).

Cena: pri tem darilu bo namesto denarnice potrebno raztegniti meje razumevanja in zmanjšati kritičnost.

Dodana vrednost: skupaj z otrokom boste lažje sprejemali tudi sebe.

3. Zavedajte se otrokovega prispevka k vašemu življenju

Vsakemu otroku vsak dan sporočamo, kaj dela prav in kaj narobe. Usmerjamo in učimo ga na vsakem koraku. Ob njegovi nemoči in pomanjkanju izkušenj se nenehno zavedamo, kako pomembni smo kot starši v njegovem življenju. Občasno pa se s plača pogledati na naše življenje z otrokom tudi z nekaj distance. Vprašajmo se, kako je otrok obogatil naše življenje. Česa je on naučil nas? So stvari, zaradi katerih smo mu lahko hvaležni? Povejmo otroku, kaj nam pomeni, kaj nam je dal, zaradi česa je naše življenje z njim bogatejše, kot bi bilo sicer, in si ob tem dovolimo vso iskrenost in ranljivost, ki ju v odnosu z otrokom morda niti nismo vajeni. S tem bomo postavili najtrdnejše temelje njegovemu samospoštovanju in osmislili njegovo življenje.

Cena: treba je izstopiti iz starševske vloge in za trenutek priti v stik s svojo ponižnostjo in ranljivostjo.

Dodana vrednost: tiho veselje in globoki ponos v otrokovih očeh prekašata tudi najglasnejše vriske navdušenja nad novim Bakuganom ali Winxico.

Karolina Radovanović
Vir: www.familylab.si

